

Stebėtų pamokų/treniruočių rezultatai. Tobulinimo kryptys

Jūratė Pauliukienė

2015-04-01

-
- Pamokų/ treniruočių stebėjimas vyko 2015 m. vasario 2-3 sav. ir kovo 3-4 sav.
 - Stebėtos 73 pamokos/treniruotės.
 - Toliau naudojamas terminas **pamoka** – suprantama, kaip pamoka, treniruotė.
 - Toliau naudojamas terminas **pedagogas** - mokytojas, treneris.

Pamokų stebėjimo tikslas

- susipažinti su pedagogų darbu,
- ištirti pedagogų kvalifikacijos tobulinimosi poreikius,
- atrasti ugdymo procese stipriausias ir tobulintinas sritis,
- esant poreikiui, suteikti pagalbą,
- telkti pedagogus ugdymo proceso kokybei,
- atrasti pedagogus - konsultantus, kurie galėtų padėti kitiems ruošiantis pamokoms, jas planuojant,
- skatinti pedagogų tobulėjimą, patirties sklaidą, bendradarbiavimą.

Pamokų stebėjimo rezultatai naudojami

- Giluminio mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo analizei ir išvadoms.
- Efektyvinant kiekvieno pedagogo darbą.
- Planuojant pedagogų kvalifikacijos tobulinimo poreikį.
- Tobulinant metodinės grupės veiklą.
- Tobulinant metodinės tarybos veiklą.
- Planuojant mokyklos ugdymo planą, metinį veiklos planą.

Pamokos stebėjimo ir vertinimo aspektai

1. Pamokos planavimo ir organizavimo,
2. Mokymo,
3. Mokymosi,
4. Pagalbos mokiniui,
5. Vertinimo,
6. Santykių, tvarkos, mokinių valdymo,
7. Mokymosi aplinkos,
8. Pasiekimų pamokoje.

Stebima kiekis ir dažnumas

- Beveik visi, beveik visada (95% ir daugiau)
- Dauguma, dažnai (75% ir daugiau)
- Dalis, kartais (50% ir daugiau)
- Mažiau nei pusė, retai (mažiau nei 50%)

VEIKLOS KOKYBĖS VERTINIMO LYGIŲ SKALĖ

- 4 lygis - labai gerai, vyrauja teigiami požymiai, stipriosios savybės, 95 proc. ir daugiau
- 3 lygis - gerai, stipriųjų savybių daugiau nei trūkumų, 75 proc. ir daugiau
- 2 lygis patenkinamai, yra rimtų trūkumų, 50 proc. ir daugiau
- 1 lygis - nepatenkinamai, vyrauja trūkumai, iki 50 proc.

1. Pamokos planavimas ir organizavimas

**Mokymosi uždavinių kėlimas,
apibrėžtumas (3 lygis – 3,2):**

Uždavinys 3 dalių (45 pam.) – 61 proc.

Uždavinys 2 dalių (be rezultato) – (20 pam.)
– 27 proc.

Uždavinys 1 dalies (ką veiksime) – (6 pam.)
– 8 proc.

Neiškeltas uždavinys – (2 pam.) – 3 proc.

1. Pamokos planavimas ir organizavimas

Pamokos struktūros logiškumas, pagrįstumas (3 lygis – 3,2):

- Daugumos pedagogų (77 proc.) pamokos struktūra logiška, pagrįsta.

Pvz.: apšilimas/įtvirtinimas/suaktyvinimas/nauja medžiaga/praktika/pratybos/aptarimas/įsivertinimas/įvertinimas

Mokymosi uždavinių, metodų ir mokymo bei mokymosi priemonių dermė (3 lygis – 3,1):

- Dažnai (75 proc.) dera mokymosi uždaviniai, metodai ir mokymo bei mokymosi priemonės.

1. Pamokos planavimas ir organizavimas

Laiko panaudojimo racionalumas ir veiksmingumas (3 lygis – 3,05)

- Dauguma (69 proc.) pedagogų laiką panaudojo racionaliai ir veiksmingai (31 proc. pritrūko pamokos laiko).

Reikėtų vengti pamokos apibendrinimo, namų darbų skyrimo, įvertinimo, įsivertinimo, bandymo dar kažką suspėti pasibaigus pamokos laikui.

1. Pamokos planavimas ir organizavimas

Svarbu:

- Praėjusios pamokos refleksija,
- Namų darbų patikrinimas
- Temos skelbimas
- Uždavinio formulavimas (uždavinys = rezultatas)
- „Aukštasis pilotažas“ - kartu su mokiniais planuoti veiklą (ką, kaip, kiek/ko gebės mokiniai atlikti).
- Laiko vadyba (ar racionaliai naudojamas laikas, ar neužtęsta užduoties atlikimas, jei reikia, ką trumpinu, atidedu kitam kartui).

2. Mokymas

Pedagogo aiškinimo, demonstravimo ir nurodymų suprantamumas (3 lygis – 3,2).

- Dauguma pedagogų (70 proc.) aiškiai aiškina, demonstruoja ir nurodo suprantamai.
- Mokiniam kyla daug klausimų, yra neaišku, nesuprantama (15 proc.) 11 pamokų.

Mokymo medžiagos aktualizavimas, susiejimas su mokinių patirtimi, interesais, poreikiais (3 lygis – 3,3).

- Mokymo medžiaga daugumos pedagogų (72 proc.) aktualizuojama, susiejama su mokinių patirtimi, interesais, poreikiais;
- nesiejama su mokinių patirtimi 10 proc. pamokų

2. Mokymas

Tinkamas metodų parinkimas, atsižvelgimas į mokinių mokymosi poreikius ir stilius (3 lygis – 3,2).

- Dauguma (75 proc.) mokytojų tinkamai parenka metodus;

2. Mokymas

**Individualaus/grupinio mokymo(si) derinimas
(3 lygis – 3,1).**

- Dauguma (70 proc.) pedagogų derina individualų darbą ir darbą poroje, grupėje, darbą visiems kartu;
- Tik individualus darbas 23 proc. pamokų,
- Frontalus darbas 7 proc. pamokų.

Rekomenduojama pirmiausia individualus, o paskui grupinis darbas.

2. Mokymas

Namų darbų apimtys, tikslingumas, ryšys su darbu klasėje, namų darbų individualizavimas:

- 51 proc. (38 pam.) pamokų neužduoti namų darbai ???
- 44 proc. pamokų užduoti ND,
- 5 proc. diferencijuoti ND
- (ND užduotys tikslingos, siejasi su darbu klasėje).

Rekomenduojama neužduoti visiems vienodos ND užduoties, neužduoti ND pasibaigus pamokos laikui

Atkreipkime dėmesį

- Mokytojo kalba, aiškinimo suprantamumas.
Nekyla mokiniams klausimai, neklausinėja ką ir kaip atlikti.
- Mokymo(-si) metodų veiksmingumas.
Kaip greitai mokiniai įtraukiami į veiklą? Ar skatina dialogą? Kieno veiklą vyrauja pamokoje: mokinio ar mokytojo?
- Namų darbų atlikimas ir skyrimas.
Ar vienodi visiems mokiniams, kam reikalingi?
- Nauja mokymosi paradigma: vesti nuo mokymo prie mokymosi. Mokytojas aprūpina mokinius priemonėmis ir šaltiniais, o mokiniai patys mokosi. Medžiagą sieti su mokinių patirtimi, gyvenimu (70 mokinio ir 30 proc. mokytojo darbo).

3. Mokymasis

Mokinių aktyvumas pamokoje (3 lygis – 2,8):

- 50 proc. pamokų beveik visi mokiniai buvo aktyvūs.
- 20 proc. pamokų dauguma mokinių aktyvūs,
- 5 proc. pamokų dalis mokinių aktyvūs,
- 15 proc. pamokų tik kai kurie mokiniai aktyvūs pamokose.

3. Mokymasis

Gebėjimas savarankiškai atlikti užduotis, vertinti savo mokymąsi, įvardinti mokymosi sunkumus ir problemas (3 lygis – 2,79):

- 55 proc. pamokų beveik visi mokiniai geba atlikti užduotis savarankiškai, vertina savo mokymąsi, įvardina mokymosi sunkumus, problemas.
- 11 proc. pamokų dauguma mok. geba,
- 2 proc. pam. dalis mokinių geba dirbti savarankiškai.
- 8 proc. pamokų be pagalbos negebėjo dirbti.
- 14 proc. pamokų nebuvo mokinių savarankiško darbo.

3. Mokymasis

Gebėjimas ir noras dirbti bendradarbiaujant su kitais mokiniais ir pedagogu (3 lygis – 3,08)

- 50 proc. pamokų beveik visi mokiniai geba ir nori dirbti su kitais mokiniais ar/ir pedagogu.
- 30 proc. pamokų dauguma mokinių geba bendradarbiauti,
- 10 proc. pamokų keli mokiniai geba bendradarbiauti,
- 5 proc. pamokų mokiniai nenoriai bendradarbiauja vieni su kitais ir/ar pedagogu.

3. Mokymasis

Atsakomybė už savo mokymąsi (3 lygis – 3,0):

- 50 procentuose pamokų beveik visi mokiniai atsakingi už savo mokymąsi.
- 15 procentuose pamokų dauguma mokinių atsakingi už savo mokymąsi.
- 35 procentuose pamokų dalis mokinių atsakingi už savo mokymąsi
- Mokiniai turi priemones, pasiruošę pamokai, atlikę ND, turi skaičiuotuvus, pieštukus, liniuotes ir kt., aktyviai dirba, bendradarbiauja ir kt.
- Ryški aplenktų vadovėlių, skaičiuotuvų problema

Atkreipkime dēmesj

- Mokiniai pamokoje pasyvūs ar aktyvūs?
- Kokie metodai vyrauja pamokoje: frontalus, individualus darbas, darbas poroje, grupėje?
- Ar mokiniai turi poroje, grupės darbo įgūdžių?
- Ar mokiniui sudaroma galimybė rinktis?
- Ar geba prisiimti atsakomybę?

4. Pagalba mokiniui

Individualizavimas konsultuojant ir teikiant pagalbą atskiriems, įvairių poreikių turintiems (specialiųjų poreikių, gabiems, turintiems elgesio sutrikimų ir kt.) mokiniams bei jų grupėms pagal poreikius (pagalbos teikimas – 2 lygis – 2,15):

45 proc. pamokose mokytojas vaikšto po klasę, teikia individualią pagalbą, konsultuoja,

4 proc. pamokų mokytojai tik stebi mokinių darbą, nekonsultuoja,

3 proc. pamokų spec. poreikių mokiniai nesulaukia jiems reikalingos pagalbos.

4. Pagalba mokiniui

Užduočių diferencijavimas (2 lygis – 1,86)

19 proc. pamokų diferencijuotos užduotys,

7 proc. pamokų gabieji mokiniai gauna papildomas užduotis,

7 proc. pamokų gabieji padeda kitiems mokiniams, konsultuoja,

40 proc. pamokų užduotys visiems vienodos (greičiau atlikę ar gabieji laukia kol kiti atliks, sėdi be darbo, kalbasi, trukdo kitiems)

Atkreipkime dėmesį

- Užduotys ar diferencijuotos, individualios (spec. poreikių mok.) ar visiems vienodos.
- Mokytojas mato beveik visus ar tik priekyje sėdinčius mokinius.
- Mokytojas teikia pagalbą beveik visiems mokiniams, pasitelkia į pagalbą stipresnius mokinius.
- Ar gabieji atlieka pirmieji užduotis, nuobodžiauja, kažko laukia, sėdi arba plepasi, ar turi jiems skirtas aukštesnio mąstymo lygmens reikalaujančias užduotis, ar tik to paties tipo papildomas užduotis.

Atkreipkite dėmesį

- Ar pagal poreikius individualizuojamas turinys?
- Ar mokytojas sudaro galimybę klausti?
- Ar mokiniai nebijo klausti ir prašyti mokytojo pagalbos?
- Ar individualiai konsultuojami mokiniai pagal poreikius?
- Kokią dar pagalbą naudoja mokytojas (informacijos šaltiniai, kompiuteris)?

Pasiūlymai į nutarimą

- Ruošiantis pamokoms pedagogams suplanuoti mokymosi uždavinį iš 3 dalių, diferencijuotu rezultatu.
- Mokymosi uždavinių įgyvendinimui parinkti tinkamus metodus ir mokymo bei mokymosi priemonės.
- Suplanuoti pamokos laiką racionaliai ir veiksmingai, valdyti ugdymo procesą, laiką pamokoje.

Pasiūlymai į nutarimą

- Mokymo medžiagą aktualizuoti, susieti su mokinių patirtimi, interesais, poreikiais.
- Parinkti tinkamus metodus, atsižvelgiant į mokinių mokymosi poreikius ir stilius (mokykloje dauguma mokinių turi kinestetinį mokymosi stilių).
- Derinti individualų/grupinį mokymąsi.
- Namų darbus skirti tikslingai, suplanuoti apimtis, diferencijuoti, spec. poreikių ir gabiesiems mokiniams – personalizuoti.

Pasiūlymai į nutarimą

- Pamokose ugdyti mokinių gebėjimą savarankiškai atlikti užduotis, vertinti savo mokymąsi, įvardinti mokymosi sunkumus ir problemas.
- Pamokose ugdyti mokinių gebėjimą ir norą dirbti bendradarbiaujant su kitais mokiniais ir pedagogu.
- Ugdyti atsakingumą už savo mokymąsi: nevēluoja į pamokas, pasiruošę pamokai, turi priemones (rašiklius, skaičiuotuvus, pieštukus, liniuotes, sąsiuvinius, sporto aprangą ir kt.), aplenkti vadovėliai, atlikę ND, aktyviai dirba, bendradarbiauja ir kt.

Pasiūlymai į nutarimą

- Sukurti mokyklos “Pagalbos mokiniams sistema”.
- Pedagogams teikti pagalbą pamokoje pagal mokinių ugdymosi poreikius.
- Diferencijuoti užduotis, personalizuoti užduotis gabiesiems ir spec. poreikių mokiniams.
- Organizuoti pedagogams seminarą: “Šiuolaikinė pamoka: planavimas, uždavinių formulavimas ir jų įgyvendinimas, vertinimas, pasiekimų fiksavimas”.
- Organizuoti mokytojams seminarą mokykloje “Aukštesniųjų mąstymo gebėjimų užduočių kūrimas, mokymosi strategijų mokymai”.